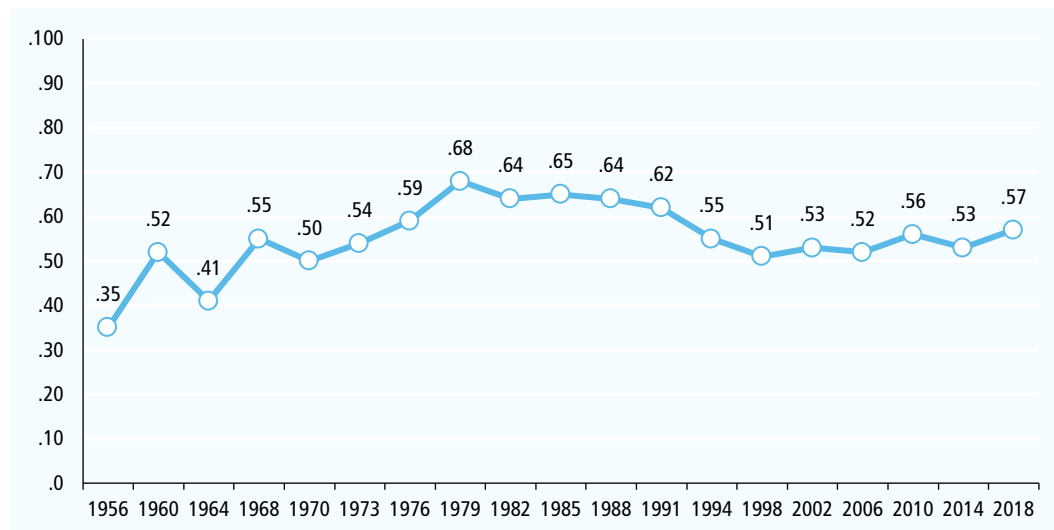

Ideologisk vänster- högerröstning 1956-2018

Vänster-högerdimensionen dödförklarar gång på gång. Men likafullt väger åsikter i vänster-högerfrågor alltså mycket tungt i väljarnas röstningskalkyler i samband med valen. Visst har dimensionen fått sällskap av nya sakfrågor som inte lätt låter sig inordnas i vänster-högermytologin. Men betydelsen av vänster- och högerståndpunkter visar inga tecken på att försvagas i valforskarnas förklaringsmodeller för partival. Ett av flera sätt att illustrera betydelsen av vänsterhögerröstning är att följa hur korrelationen (eta) mellan vänster-högeråsikter och partival har utvecklats över tid. Svenska valundersökningar från det senaste halvsekle visar att vänster-högerröstning bland svenska väljare successivt växte ordentligt i betydelse under 1950-, 1960- och 1970-talen, var som allra starkast i perioden 1979-1991 för att sedan stabilisera sig på en något lägre nivå vid mitten av 1990-talet. Trots att vänster-höger ständigt utmanas av nya framväxande politiska konflikter behåller den ideologiska vänster-högerröstningen sitt grepp om svenskt väljarbeteende.

Figur 2 Ideologisk vänster-högerröstning och partival 1956–2018 (genomsnittliga eta-korrelationer mellan inställning i vänster-högerrelaterade sakfrågor och partival)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Svenska valundersökningar 1956–2018.

Kommentar: Resultaten i figuren är genomsnittliga eta-värden hämtade från variansanalyser där partival (5 till 9 partier) är den oberoende variabeln och de tre mest partiskiljande vänster-högerfrågorna vid respektive valtillfälle är den beroende variabeln. De vänster-högerfrågor som används är alltså inte helt identiska vid varje tidpunkt, men rör bland annat inställning till skatter, inkomstskillnader, offentliga sektorns storlek, löntagarfonder och privatiseringar.

Läs mer: För en närmare analys av tidsserien, se t ex Henrik Oscarssons och Sören Holmbergs kapitel "[Issue voting structured by left-right ideology](#)" i Pierre, Jon [Red]. *Oxford Handbook on Swedish Politics*. London: Oxford university press.